

SYTUACJE AWARYJNE

Uzupełnienie

BARDZO WAŻNE wysokości

Wysokość otwarcia - zależy od przepisów obowiązujących w danym miejscu, zaawansowania skoczka i sytuacji. Niezależnie od lokalnych przepisów nigdy nie powinno się otwierać poniżej 700m.

Wysokość decyzji - do wysokości 600m należy zdecydować czy trzeba rozpocząć procedurę awaryjną.

Wysokość ratownicza - od wysokości 500m w dół nie ma czasu na zastanawianie się, trzeba natychmiast działać i ratować życie.

UWAGA!

Podane wysokości należy traktować jako dolną granicę wykonania danych czynności. Jeśli otwarcie nastąpi na wysokości 1000m to decyzję i czynności ratownicze można podjąć wcześniej. Otwarcie zbyt nisko daje skoczкови mniej czasu na działanie i naraża go na niebezpieczeństwo.

Dla studentów wysokości te określa instruktor.

SYTUACJE AWARYJNE

Uzupełnienie

OTWIERANIE SPADOCHRONU ZAPASOWEGO

OTWIERANIE SPADOCHRONU ZAPASOWEGO W SYTUACJI, GDY NIE NASTĄPIŁ PROCES OTWARCIA SPADOCHRONU GŁÓWNEGO:

1. Wygnij się.
2. Spójrz NA ZAMKI.
3. Wyczep zamki.
4. Spójrz NA UCHWYT ZAPASU.
5. Chwyć UCHWYT ZAPASU OBIEMA RĘKAMI.
6. Pociągnij MOCNO UCHWYT ZAPASU AŻ DO WYPROSTOWANIA RĄK.
7. Sprawdź CZASZĘ ZAPASU.

SYTUACJE AWARYJNE

Uzupełnienie

OTWIERANIE SPADOCHRONU ZAPASOWEGO

**OTWIERANIE SPADOCHRONU ZAPASOWEGO W SYTUACJI NIEPRAWIDŁOWO
NAPĘŁNIONEJ CZASZY GŁÓWNEJ:**

1. Wygnij się.
2. Spójrz NA UCHWYT WYCZEPNY.
3. Chwyć UCHWYT WYCZEPNY OBIEMA RĘKAMI.
4. Spójrz NA UCHWYT ZAPASU PRZED WYCZEPNIEM.
5. Pociągnij MOCNO UCHWYT WYCZEPNY, AŻ DO WYPROSTOWANIA RĄK i WYRZUĆ GO. PATRZ DALEJ NA UCHWYT ZAPASU.
6. Chwyć UCHWYT ZAPASU OBIEMA RĘKAMI.
7. Pociągnij MOCNO UCHWYT ZAPASU AŻ DO WYPROSTOWANIA RĄK.
8. Sprawdź CZASZĘ ZAPASU.

SYTUACJE AWARYJNE

Uzupełnienie

SYTUACJE NIEBEZPIECZNE NA pokładzie STATKU POWIETRZNEGO

Przypadkowe otwarcie spadochronu – pilotik pozostaje na pokładzie:

W statku powietrznym, podczas lotu, rozpina się pokrowiec spadochronu głównego lub zapasowego:

- pilotik sprężynowy odskakuje od pokrowca,
- pilotik miękki wysuwa się z kieszonki, pokrowiec zostaje otwarty lub nie.

Postępowanie:

- ✓ W przypadku pilotika sprężynowego, należy go natychmiast złapać i nie dopuścić do sytuacji, w której tenże pilotik zbliżyłby się w pobliże otwartych drzwi. Natychmiast przesiadź się jak najdalej od drzwi.
- ✓ Jeżeli otworzył się pokrowiec spadochronu zapasowego skoczek nie może wyskoczyć i musi pozostać na pokładzie, aż do momentu wylądowania razem z osobą odpowiedzialną za wyrzut.
- ✓ Jeśli jednak otworzył się pokrowiec głównego spadochronu, skoczek może podjąć decyzję o zapięciu go i kontynuowaniu skoku. W przypadku ucznia skoczka, taką decyzję podejmuje instruktor odpowiadający za tego ucznia, po czym musi on powtórnie skontrolować przygotowanie spadochronu i wyposażenia ucznia do skoku.

SYTUACJE AWARYJNE

Uzupełnienie

Zapobieganie:

- Sprawdź długość linki uchwytu, stan kieszonek na uchwyty, stan kieszonki na miękki pilocik.
- Kontroluj podczas składania pętlę zamykającą pokrowiec (nie może być za luźna lub poprzecierana).
- Nie wierć się na pokładzie.
- Patrz gdzie siedzisz (sprawdź czy nie ma wystających elementów).
- Przed wyskokiem sprawdź położenie wszystkich uchwytów.

SYTUACJE AWARYJNE

Uzupełnienie

Przypadkowe otwarcie spadochronu - pilocik wydostaje się za drzwi:

W statku powietrznym, podczas lotu, rozpina się pokrowiec spadochronu głównego lub zapasowego:

- pilocik sprężynowy odskakuje od pokrowca
- pilocik miękki wysuwa się z kieszonki, pokrowiec zostaje otwarty lub nie

Postępowanie:

- ✓ Jeżeli skoczek jest w stanie, to po zauważeniu sytuacji wypina zamki oraz odrzuca taśmy nośne. Jeżeli wypięcie zamków wystarczy aby zostać na pokładzie, a pokrowiec posiada systemem SOS, RSL czy inny podobny, należy odsunąć się od drzwi natychmiast, ponieważ odpadające taśmy nośne otworzą spadochron zapasowy.
- ✓ Można spróbować złapać za pilocik lub inną część spadochronu, aby zatrzymać dalszy proces wyciągania spadochronu, pod warunkiem, natychmiastowego odsunięcia się od drzwi. Większym prawdopodobieństwem jest sytuacja, że jednak pilocik będzie w pobliżu drzwi i wtedy najlepszym rozwiązaniem jest skok.
- ✓ W tym przypadku należy mieć świadomość na jakiej wysokości znajduje się statek powietrzny. Po wyskoku należy przygotować się do wykonania procedury awaryjnej w związku z prawdopodobieństwem nieprawidłowego wypełnienia się spadochronu.

SYTUACJE AWARYJNE

Uzupełnienie

Zapobieganie:

- Sprawdź długość linki uchwytu, STAN KIESZONEK NA UCHWYTY, STAN KIESZONKI NA MIĘKKI PILOCIK.
- KONTROLUJ PODCZAS SKŁADANIA PĘTLĘ ZAMYKAJĄCĄ POKROWIEC (NIE MOŻE BYĆ ZA LUŻNA LUB POPRZECIERANA).
- NIE WIERĆ SIĘ NA POKŁADZIE.
- PATRZ GDZIE SIADASZ (SPRAWDŹ CZY NIE MA WYSTAJĄCYCH ELEMENTÓW).
- PRZED WYSKOKIEM SPRAWDŹ POŁOŻENIE WSZYSTKICH UCHWYTÓW.
- POSTARAJ SIĘ, ABY DRZWI BYŁY ZAMKNIĘTE DO BEZPIECZNEJ WYSOKOŚCI (400 - 500 METRÓW).

SYTUACJE AWARYJNE

Uzupełnienie

ZACZEPIENIE O STATEK POWIETRZNY

Jeśli stwierdzisz, że wisisz ZACZEPIONY o jakiś ELEMENT STATKU POWIETRZNEGO NIEZWŁOCZNIE PRZYSTĄP DO PROCEDURY:

- ZACZEPIENIE CZASĄ GŁÓWNĄ - NATYCHMIAST JĄ WYPNIJ LUB ODETNIJ, PO UPEWNIENIU SIĘ, ŻE NIC CI NIE ZAGRAŻA OTWIERAJ SPADOCHRON ZAPASOWY
- ZACZEPIENIE CZASĄ ZAPASOWĄ - NATYCHMIAST JĄ ODETNIJ, PO UPEWNIENIU SIĘ, ŻE NIC CI NIE ZAGRAŻA OTWIERAJ SPADOCHRON GŁÓWNY

SYTUACJE AWARYJNE

Uzupełnienie

Sytuacje niebezpieczne po wyskoku

AWARIE przy dużej prędkości spadania.

Podczas skoku „NA LINĘ „ pokrowiec spadochronu głównego **NIE** otworzył się
Z nieznanego powodu pokrowiec spadochronu głównego **NIE** otworzył się (np. zerwanie liny wyciągającej lub zerwanie elementu zamykającego pokrowiec).

Postępowanie:

- ✓ Natychmiast otwieraj spadochron zapasowy.

Twardy uchwyt (nie można wyciągnąć pilocika-uchwyty)

Nie możesz wyciągnąć uchwytu wyzwalającego, uchwytu pilocika (pull-out)

Postępowanie:

- ✓ Powyżej wysokości ratowniczej – możesz wykonać **max 3** próby otwarcia spadochronu głównego, jeżeli nie udaje ci się – wyciągnij zamki i otwieraj natychmiast spadochron zapasowy.
- ✓ Jeśli jesteś bardzo blisko wysokości ratowniczej – otwieraj natychmiast spadochron zapasowy.

SYTUACJE AWARYJNE

Uzupełnienie

Zgubiony uchwyt

Podczas procedury otwierania gubisz uchwyt wyzwalający, uchwyt pilocika lub "myszkę" (pull-out) i nie możesz jej znaleźć na swoim miejscu. Może się zdarzyć, też tak, że uchwyt pilocika znajduje się w kieszeni pilocika, lub podczas skoku uchwyt wypadł z kieszonki.

Postępowanie:

- ✓ Powyżej wysokości ratowniczej – możesz wykonać max 3 próby otwarcia spadochronu głównego. Jeżeli nie udaje ci się – wyciągnij zamki i otwieraj natychmiast spadochron zapasowy.
- ✓ Jesteś bardzo blisko wysokości ratowniczej – otwieraj niezwłocznie spadochron zapasowy (nie ciągnij za taśmę łączącą bo możesz spowodować podkowę).

Przyssanie

Nie jest to awaria, lecz przy braku odpowiedniego postępowania sytuacja może skończyć się źle. Wyciągnąłeś uchwyt wyzwalający lub wyrzuciłeś pilocik, a proces otwarcia jest zatrzymany. Pilocik nie opuścił strefy zawirowań powietrza znajdujących się za tobą, nie występuje sytuacja hołowania pilocika.

Postępowanie:

- ✓ Zmień pozycję spadania (najlepiej wyprostuj przed siebie szeroko rozstawione ręce, zegnij bardziej kolana) nie szukaj ręką pilocika (możesz tym spowodować podkowę).

SYTUACJE AWARYJNE

Uzupełnienie

Hołowanie pilocika

Ciągniesz za sobą wypełniony lub niewypełniony pilocik, proces otwarcia jest zablokowany.

Postępowanie:

- ✓ Po stwierdzeniu hołowania pilocika, wyciągnij zamki i otwórz spadochron zapasowy, nie czekaj na ewentualne "zapracowanie" pilocika.

Podkowa

Pilocik lub taśma łącząca zaczepiły się o Ciebie lub twoje wyposażenie. Pokrowiec jest otwarty, pilocik pozostał w kieszonce, osłona opuściła pokrowiec, częściowo wypłyły się linki. Ciągniesz za sobą nieotwarty spadochron, doczepiony od strony pilocika i taśm nośnych.

Postępowanie:

- ✓ Staraj się utrzymywać przez cały czas stabilną, płaską pozycję spadania, wyczep spadochron główny. Odrzuć taśmy nośne jeśli same nie odchodzą, a następnie otwórz spadochron zapasowy.

Zamknięta osłonka – "KICHA" (czasza pozostaje w osłonie)

Podczas procesu otwierania czasza pozostaje zamknięta w osłonie – spadasz w pozycji pionowej, prędkość spadania może być większa niż podczas płaskiego spadania

Postępowanie:

- ✓ Wyczep czaszę i otwórz spadochron zapasowy.

SYTUACJE AWARYJNE

Uzupełnienie

ZAWIĄZANIE CZASZY – „GRUCHA”

CZASZA WYSZŁA Z OSŁONY, NIE WIDZISZ ROZŁOŻONEGO SLIDER'A , CZASZA JEST ZAWIĄZANA NA POZIOMIE STABILIZATORÓW.

POSTĘPOWANIE:

- ✓ WYCZEP SPADOCHRON GŁÓWNY I OTWÓRZ SPADOCHRON ZAPASOWY.

ZERWANIE, WYCZEPIENIE TAŚMY NOŚNEJ

W CZASIE PROCESU OTWARCIA URYWA SIĘ LUB WYCZEPIA JEDNA Z TAŚM NOŚNYCH.

POSTĘPOWANIE:

- ✓ ZA POMOCĄ UCHWYTU WYCZEPNEGO ODEPNIJ DRUGĄ TAŚMĘ, OTWÓRZ SPADOCHRON ZAPASOWY.

PRZEDŁUŻAJĄCE SIĘ OTWARCIE CZASZY

CZASZA WYSZŁA Z OSŁONY, WIDĄC ROZŁOŻONY SLIDER, WIDĄC STATECZNIKI, CZASZA NIE WYPEŁNIA SIĘ.

POSTĘPOWANIE:

- ✓ Powyżej wysokości RATOWNICZEJ – MOŻESZ PRZEZ kilka sekund próbować SYMETRYCZNIE ZAPOMPOWAĆ TYLNYMI TAŚMAMI LUB UCHWYTAMI STEROWNICZYMI, JEŻELI NIE UDaje CI SIĘ – WYCZEP SPADOCHRON GŁÓWNY I OTWÓRZ SPADOCHRON ZAPASOWY.
- ✓ Blisko wysokości RATOWNICZEJ – WYCZEP ZAMKI I OD RAZU OTWÓRZ SPADOCHRON ZAPASOWY.

SYTUACJE AWARYJNE

Uzupełnienie

Sytuacje niebezpieczne po wyskoku

AWARIE PODCZAS NAPĘLNIANIA SIĘ SPADOCHRONU

Ślajder w połowie linek

Podczas otwierania spadochronu ślajder zatrzymał się w połowie linek, skrajne komory pozostają zwinięte.

Postępowanie:

- ✓ Chwyć uchwyty sterownicze i symetrycznie nimi "zapompuj", jeśli pompowanie nie skutkuje a ślajder pozostaje wysoko na linkach, wyczep zamki i otwórz spadochron zapasowy.

Przejście linek nad czaszą – "KALAFIOR"

Po otwarciu spadochronu, jedna lub kilka linek przechodzi przez czaszę i powoduje jej deformację (najczęściej są to linki sterownicze).

Postępowanie:

- ✓ Natychmiast wyczep spadochron główny i otwórz spadochron zapasowy.

SYTUACJE AWARYJNE

Uzupełnienie

ZERWANIE lub odHAMOWANIE linki STEROWNICZEJ

Podczas OTWARCIA URWAŁA się lub odwiązała linka STEROWNICZA.

POSTĘPOWANIE:

- ✓ Jeśli SPADOCHRON wpada w szybkie obroty, wyczer go i otwórz SPADOCHRON ZAPASOWY.
- ✓ Jeśli SKACZESZ z małą, szybką CZASĄ, LĄDOWANIE z URWANĄ linką STEROWNICZĄ MOŻE skończyć się źLE – wyczer CZASĘ GŁÓWNA i otwórz SPADOCHRON ZAPASOWY.
- ✓ Jeżeli posiadasz SPADOCHRON duży i stabilny, odhamuj sprawną linkę STEROWNICZĄ i kontynuuj LOT STERUJĄC tylnymi TAŚMAMI NOŚNYMI.
- ✓ Podczas LĄDOWANIA nie ściągaj mocno tylnych TAŚM NOŚNYCH - może spowodować to tzw. "złamanie" CZASZ i duże ZWIĘKSZENIE PRĘDKOŚCI OPADANIA.
- ✓ PRZYKOTUJ się NA TWARDZIE niż zwykle LĄDOWANIE.

SYTUACJE AWARYJNE

Uzupełnienie

Rozdarcie czaszy lub pęknięcie linek

W TRAKCIE OTWARCIA NASTĄPIŁO ROZDARCIE CZASZY LUB PĘKNIĘCIE LINEK NOŚNYCH.

POSTĘPOWANIE:

- ✓ **SPRAWDŹ**, POPRZEZ STEROWANIE, CZY CZASZA POZWAŁA WYKONYWAĆ STABILNIE MANEWRY POTRZEBNE DO LĄDOWANIA (LOT BEZ HAMOWANIA, ZAKRĘT W JEDNĄ, DRUGĄ STRONĘ, GŁĘBOKIE HAMOWANIE) JEŚLI TAK: LĄDUJ OSTROŻNIE BEZ WYKONYWANIA GWALTOWNYCH MANEWRÓW. W PRZYPADKU NIESTABILNOŚCI CZASZY GŁÓWNEJ, WYCZEP ZAMKI I OTWÓRZ SPADOCHRON ZAPASOWY.

Spadochron nie daje się odhamować

Po otwarciu, linki, lub jedna z linek sterowniczych nie daje się odblokować.

POSTĘPOWANIE:

- ✓ JEŚLI POSIADASZ MAŁĄ, SZYBKĄ CZASZĘ WYCZEP JĄ I OTWÓRZ SPADOCHRON ZAPASOWY, NIE TNIJ LINEK STEROWNICZYCH PONIEWAŻ I TAK NIE WYLĄDUJESZ BEZPIECZNIE.
- ✓ W PRZYPADKU DUŻEGO I POWOLNEGO SPADOCHRONU MOŻESZ ODCIĄĆ ZABLOKOWANĄ LINKĘ STEROWNICZĄ I STEROWAĆ ORAZ LĄDOWAĆ ZA POMOCĄ TYLNYCH TAŚM NOŚNYCH I SPRAWNEJ LINKI STEROWNICZEJ.
- ✓ PODCZAS LĄDOWANIA NIE ŚCIAĞAJ MOCNO TYLNYCH TAŚM NOŚNYCH - MOŻE SPOWODOWAĆ TO TZW. "ZŁAMANIE" CZASZY I DUŻE ZWIĘKSZENIE PRĘDKOŚCI OPADANIA.
- ✓ PRZYKOTUJ SIĘ NA TWARDZSZE NIŻ ZWYKLE LĄDOWANIE.

SYTUACJE AWARYJNE

Uzupełnienie

Supty na linkach

Supty NA jednej lub kilku linkach deformują czasę spadochronu, mogą zablokować slajder i uniemożliwić jego zsuniecie się na taśmy nośne, mogą powodować obroty czaszy.

Postępowanie:

- ✓ Jeżeli czasza wpada w szybkie obroty wyczep ją i otwórz spadochron zapasowy.
- ✓ Jeżeli nie następują szybkie obroty sprawdź poprzez sterowanie, czy czasza pozwala wykonywać stabilne manewry potrzebne do lądowania (lot bez hamowania, zakręt w jedną, drugą stronę, głębokie hamowanie). Jeśli tak: ląduj bez wykonywania gwałtownych manewrów.
- ✓ W przypadku niestabilności czaszy wyczep ją i otwórz spadochron zapasowy.

Pilocik w linkach

Podczas otwarcia lub manewrowania pilocik zaczepił o linki spadochronu, najczęściej dzieje się to tuż po otwarciu spadochronu.

Postępowanie:

- ✓ Sprawdź, poprzez sterowanie, czy czasza pozwala wykonywać stabilnie manewry potrzebne do lądowania (lot bez hamowania, zakręt w jedną, drugą stronę, głębokie hamowanie). Jeśli tak ląduj ostrożnie bez wykonywania gwałtownych manewrów.
- ✓ W przypadku niestabilności czaszy wyczep ją i otwórz spadochron zapasowy.

SYTUACJE AWARYJNE

Uzupełnienie

SKRĘCENIE LINEK

Po otwarciu skręcone linki nośne, czasa prawidłowo napętniona.

POSTĘPOWANIE:

- ✓ Jeśli otwarcie nastąpiło w pobliżu wysokości ratowniczej, a linki są skręcone w znacznym stopniu – wyczep czaszę i otwórz spadochron zapasowy.
- ✓ Jeżeli otwarcie odbyło się na normalnej wysokości, rozkręć linki poprzez odpowiednie wymachiwanie nogami lub balansowanie ciałem – dotyczy to tylko dużych, powolnych czasz.
- ✓ Przy czaszach małych, szybkich, należy wyczepić czaszę i otwierać spadochron zapasowy.

SKRAJNE KOMORY ZAMKNIĘTE

Slajder na dole, przy taśmach nośnych, skrajne komory spadochronu częściowo wypełnione.

POSTĘPOWANIE:

- ✓ Chwyć uchwyty sterownicze i symetrycznie nimi „zapompuj”.

SYTUACJE AWARYJNE

Uzupełnienie

SPLĄTANIA

Skoczek owinięty czaszą drugiego skoczka

Skoczek owinięty czaszą drugiego skoczka, który znajduje się poniżej, czasza skoczka owiniętego jest prawidłowo napęczniona.

POSTĘPOWANIE:

- ✓ Nawiążcie ze sobą kontakt i ustalcie plan działania.
- ✓ Kontrolujcie wysokość!
- ✓ Spróbujcie wyplątać się z owiniętej czaszy.
- ✓ Chrońcie uchwyty: wyczepny jak i spadochronu zapasowego.
- ✓ W przypadku podjęcia decyzji o wypięciu, pierwszeństwo ma ten, który znajduje się niżej. Po wypięciu skoczka, znajdującego się niżej, istnieje duże prawdopodobieństwo, że skoczek owinięty (po zmniejszeniu naprężeń) będzie w stanie wyplątać się z czaszy.
- ✓ Jeśli wysokość nie pozwala wam (200m lub niżej) na bezpieczne wyczepienie, należy lądować w takiej konfiguracji. Skoczek owinięty musi pewnie i mocno trzymać lub oplątać nogami spadochron drugiego skoczka. Nie wolno dopuścić do puszczenia spadochronu partnera! Przygotujcie się na twarde lądowanie.

SYTUACJE AWARYJNE

Uzupełnienie

Zapobieganie:

- Podczas skoków obserwuj innych skoczków w powietrzu i nie zbliżaj się do nich.
- Jeżeli chcesz zrobić zakręt, spiralę to upewnij się wcześniej, że nie ma za lub obok Ciebie innego skoczka.
- Jeśli otwarcie spadochronów nastąpiło w pobliżu innego skoczka, możesz, a nawet powinieneś wyminąć go poprzez sterowanie tylnymi taśmami nośnymi (jeszcze przed odhamowaniem spadochronu) lub uchwytami sterowniczymi.

SYTUACJE AWARYJNE

Uzupełnienie

Splątanie się skoczków

NASTĄPIŁO SPLĄTANIE SIĘ CZASZ SPADOCHRONÓW, SKOCZKOWIE ZNAJDUJĄ SIĘ JEDEN NAD DRUGIM. NIE WYSTĘPUJE OWINIĘCIE, A SKOCZEK GÓRNY ZNAJDUJE SIĘ W LINKACH SKOCZKA DOLNEGO.

POSTĘPOWANIE:

- ✓ NAWIĄŻCIE ZE SOBĄ KONTAKT I USTALCIE PLAN DZIAŁANIA.
- ✓ KONTROLUJCIE WYSOKOŚĆ!
- ✓ CHROŃCIE UCHWYTY: WYCZEPNY JAK I SPADOCHRONU ZAPASOWEGO.
- ✓ W PRZYPADKU PODJĘCIA DECYZJI O WYPIĘCIU, PIERWSZEŃSTWO MA SKOCZEK ZNAJDUJĄCY SIĘ WYŻEJ. TAKIE POSTĘPOWANIE ZAPOBIEGNIE OWINIĘCIU LUB ZAPLĄTANIU SKOCZKA, NA GÓRNEJ POZYCJI, W TAŚMY NOŚNE I LINKI SKOCZKA DOLNEGO. DOPIERO TERAZ DOLNY SKOCZEK MOŻE SIĘ WYCZEPIĆ.
- ✓ JEŚLI WYSOKOŚĆ NIE POZWAŁA WAM (200M LUB NIŻEJ) NA BEZPIECZNE WYCZEPNIENIE, MUSICIE ŁĄDOWAĆ W TAKIEJ KONFIGURACJI - OCZYWIŚCIE, JEŚLI KTÓRYŚ ZE SPADOCHRONÓW POZWAŁA NA BEZPIECZNE ŁĄDOWANIE! JEŻELI SPADOCHRONY NIE NADAJĄ SIĘ DO ŁĄDOWANIA, SKOCZEK, KTÓRY JEST MNIEJ ZAPLĄTANY POWINIEN OTWORZYĆ SPADOCHRON ZAPASOWY.
- ✓ PRZYGOTUJCIE SIĘ NA TWARDE ŁĄDOWANIE.

SYTUACJE AWARYJNE

Uzupełnienie

Zapobieganie:

- Podczas skoków obserwuj innych skoczków w powietrzu i nie zbliżaj się do nich.
- Jeżeli chcesz zrobić zakręt, spiralę to upewnij się wcześniej, że nie ma za lub obok Ciebie innego skoczka.
- Jeśli otwarcie spadochronów nastąpiło w pobliżu innego skoczka możesz, a nawet powinieneś wyminąć go poprzez sterowanie tylnymi taśmami nośnymi (jeszcze przed odhamowaniem spadochronu) lub uchwytami sterowniczymi.

SYTUACJE AWARYJNE

Uzupełnienie

JEDNOCZESNE OTWARCIE SPADOCHRONU GŁÓWNEGO i ZAPASOWEGO

„Dwułtowiec”/ „Etażerka” - CZASZA ZA CZASZĄ

- ✓ Skontroluj obie czasze.
- ✓ Sprawdź możliwości manewrowania.
- ✓ Nie dotykaj uchwytów spadochronu zapasowego – nie próbuj odhamować czaszy zapasowej.
- ✓ Spokojnie steruj układem za pomocą uchwytów sterowniczych czaszy głównej.
- ✓ Do lądowania ustaw się pod wiatr.
- ✓ Przygotuj się na mniej komfortowe lądowanie.
- ✓ Wypinaj czasze główną tylko w ostateczności – istnieje duże prawdopodobieństwo splątania obu czasz.

SYTUACJE AWARYJNE

Uzupełnienie

„BANAN” - CZASZE obok siebie

- ✓ UPEWNIJ SIĘ, ŻE CZASZE NIE ODWRÓCĄ SIĘ KOMORAMI W DÓŁ.
- ✓ STARAJ SIĘ UTRZYMAĆ WEWNĘTRZNE, SKRAJNE KOMORY CZASZY GŁÓWNEJ I ZAPASOWEJ BLISKO SIEBIE.
- ✓ Z REGUŁY STERUJE SIĘ WIĘKSZYM, DOMINUJĄCYM SPADOCHRONEM ZA POMOCĄ UCHWYTÓW STEROWNICZYCH LUB TYLNYCH TAŚM NOŚNYCH.
- ✓ WSZYSTKIE MANEWRY WYKONUJ SPOKOJNIE, PAMIĘTAJĄC O TYM BY CZASZE SIĘ NIE ROZESZŁY.
- ✓ PRZYKOTUJ SIĘ NA LĄDOWANIE ZE ZWIĘKSZONĄ PRĘDKOŚCIĄ.
- ✓ W PRZYPADKU DECYZJI O WYPIĘCIU CZASZY GŁÓWNEJ, UPEWNIJ SIĘ, ŻE TAŚMY NOŚNE I UCHWYTY STEROWNICZE OBU SPADOCHRONÓW NIE SĄ SPLĄTANE – JEŻELI JEST MOŻLIWOŚĆ ODCZEP (ODETNIJ) RSL.

SYTUACJE AWARYJNE

Uzupełnienie

„WARIAT” - komory skierowane w kierunku ziemi

Najbardziej spotykana konfiguracja spośród omawianych. Z reguły występuje w sytuacji, gdy spadochron główny ma skrócone linki i otwiera się jako drugi (za zapasowym). W tej konfiguracji prędkość pionowa jest bardzo duża i nie można w niej bezpiecznie wylądować.

Postępowanie:

- ✓ Tylko jedna decyzja – wypiąć spadochron główny.
- ✓ Jeżeli wysokość pozwala, rozpiąć (odciąć) wcześniej RSL.
- ✓ Jeżeli sytuacja wyniknęła z powodu niskiego otwarcia np. zadziałania automatu (AAD), nie wypinamy RSL'a, tylko natychmiast wypinamy czaszę główną.

SYTUACJE AWARYJNE

Uzupełnienie

Hołowanie „paczki”

- ✓ JEDEN SPADOCHRON W PEŁNI OTWARTY I STEROWNY, PACZKA DRUGIEGO (DOWOLNEGO) JEST HOLOWANA.
- ✓ NIE JEST ZALECANE „ŚCIAĞNIĘCIE” PACZKI DO SIEBIE.
- ✓ NIE JEST ZALECANE HOLOWANIE PACZKI DO ZIEMI (RYZYKO, ŻE SPADOCHRON PRZED LĄDOWANIEM WYJDZIE Z PACZKI I PRZEJDZIE DO WARIATA).
- ✓ JEŻELI MAMY OTWARTY SPADOCHRON GŁÓWNY I HOLUJEMY PACZKĘ OD ZAPASU, SUGERUJE SIĘ PRZYSPIESZENIE OTWARCIA SPADOCHRONU ZAPASOWEGO, POPRZEC „SZARPANIE” TAŚM, W CELU UWOLNIENIA CZASY Z FREE-BAG’A PO OTWARCIU POSTĘPUJEMY W ZALEŻNOŚCI OD ZAISTNIAŁEJ KONFIGURACJI.
- ✓ JEŻELI MAMY OTWARTY SPADOCHRON ZAPASOWY I HOLUJEMY PACZKĘ OD GŁÓWNEGO – WYPINAMY CZASZĘ GŁÓWNĄ (JEŻELI WYSOKOŚĆ POZWAŁA, WCZEŚNIEJ WYPINAMY RSL LUB INNY POSIADANY PODOBNY SYSTEM).

SYTUACJE AWARYJNE

Uzupełnienie

Splątanie obu czasz

- ✓ Zdecydowanie najgorszy scenariusz, który może się wydarzyć.
- ✓ Im większa wysokość tym większe szanse na wyklarowanie sytuacji.
- ✓ Wypięcie spadochronu głównego powinno być ostatecznością.
- ✓ Nie ma jednego scenariusza działania w takiej sytuacji, gdyż konfiguracji może być wiele, a każda jest nieprzewidywalna.
- ✓ Walczyć trzeba, w ostateczności gdy nie pomoże próba rozplątania czasz, można spróbować wypiąć czaszę główną.

SYTUACJE AWARYJNE

Uzupełnienie

Przypadki użycia noża

1. Splątanie się skoczków na otwartych spadochronach

W tym przypadku odcinamy te linki, które przeszkadzają w rozłączeniu się skoczków. Po rozłączeniu się, skoczkowie przystępują do dalszej procedury postępowania w sytuacjach awaryjnych.

2. Zaczepienie linek nośnych o jakąś część ciała skoczka lub wyposażenia

NOGA, RĘKA LUB INNA CZĘŚĆ CIAŁA LUB WYPOSAŻENIA ZAPŁĄTAŁA SIĘ W LINKĘ LUB LINKI SPADOCHRONU.

POSTĘPOWANIE:

- ✓ Spróbuj wyplątać się z linki lub linek.
- ✓ Kontroluj wysokość!
- ✓ Jeżeli nie jesteś w stanie się wyplątać odetnij zaplątaną linkę lub linki. Skontroluj czasę, czy pozwoli ci bezpiecznie wylądować, jeśli nie, to wyczep zamki i otwórz spadochron zapasowy.
- ✓ Przed wypięciem skontroluj wysokość, czy pozwoli ci na bezpieczne otwarcie spadochronu zapasowego.

3. Zaczepienie się skoczka o statek powietrzny.

W przypadku zaczepienia o element konstrukcyjny statku powietrznego i niemożności wypięcia się, odcinamy się za pomocą noża, a po upewnieniu się, że nic nam nie zagraża otwieramy drugi spadochron.

SYTUACJE AWARYJNE

Uzupełnienie

LĄDOWANIE NA PRZESZKODY

PUNKTOWE

- pojedyncze zabudowania
- drzewa
- pryzmy kamieni, stogi siana, samochód i inne pojedyncze przeszkody

LINOWE

- drogi i tory kolejowe
- strumyki i rzeki
- linie energetyczne i telekomunikacyjne

Rozległe obszarowo

- lasy
- duże obszary wodne
- zwarta zabudowa miejska

SYTUACJE AWARYJNE

Uzupełnienie

LĄDOWANIE NA LAS LUB DRZEWO

Jak postępować?

1. NA WYSOKOŚCI OKOŁO 20M NAD DRZEWAMI NALEŻY ZŁĄCZYĆ NOGI, MOCNO JE DO SIEBIE DOCISNAĆ I OPUŚCIĆ W DÓŁ.
2. GŁOWĘ I TWARZ ZASTONIĆ UGIĘTYMI W STAWACH ŁOKCIOWYCH RĘKOMA.
3. CZEKAĆ, AŻ ZAKOŃCZY SIĘ PROCES LĄDOWANIA.
4. W PRZYPADKU ZAWIŚNIĘCIA NALEŻY OCENIĆ SYTUACJĘ:
  - ✓ Gdy JESTEŚMY NA ZIEMI – ROZPINAMY UPRZĄŻ I CZEKAMY NA EKIPĘ RATOWNICZĄ, NIE WCHODZIMY NA DRZEWO ABY ŚCIAĞNĄĆ CZASZĘ.
  - ✓ Gdy WISIMY NA DRZEWIE – NIE PRÓBUJEMY ZEJŚĆ SAMODZIELNIE, NIE HUŚTAMY SIĘ, CZEKAMY NA EKIPĘ RATOWNICZĄ.

SYTUACJE AWARYJNE

Uzupełnienie

LĄDOWANIE NA TEREN NIERÓWNY

Jak postępować?

- ✓ W tym przypadku najważniejsze jest przyjęcie prawidłowej pozycji do lądowania. Uniknie się w ten sposób kontuzji, np. zwichnięcia lub złamania nogi.
- ✓ Im bardziej powierzchnia jest nierówna i twarda, tym bardziej należy trzymać nogi razem.
- ✓ Dopuszcza się lekkie rozstawienie nóg, jeżeli pozwoli to ominąć przy lądowaniu np. pojedynczy kamień lub dołek.

SYTUACJE AWARYJNE

Uzupełnienie

LĄDOWANIE NA ZWARTĄ ZABUDOWĘ

Jak postępować?

- ✓ **UDERZENIE W ŚCIANĘ budynku:** należy odwrócić się TWARZĄ do śCIANY (poprzez zwrot w taśmach lub obrót CZASZY), NOGI wysunąć do przodu i złączyć JE, STOPY USTAWIĆ RÓWNOLEGŁE do śCIANY i MOCNO NAPRĘŻYĆ MIĘŚNIE NÓG.
- ✓ **LĄDOWANIE NA STROMYM dachu lub jego KRAWĘDZI:** odbijając się MOCNO NOGAMI jak NAJSZYBCIEJ zeskoczyć z dachu nie dopuszczając do „ZGAŚNIĘCIA” CZASZY.
- ✓ **LĄDOWANIE NA ŚRODKU płaskiego dachu:** przygotować się do NORMALNEGO lądowania uwzględniając krzywiznę dachu; UWAŻNIE wypatrzeć kominy, piorunochrony, anteny; po wylądowaniu uchwycić któryś z wymienionych elementów; wyczepić CZASZĘ lub jeśli nie ma takiej możliwości zgasić CZASZĘ i rozpiąć uprząż.

SYTUACJE AWARYJNE

Uzupełnienie

LĄDOWANIE NA WODĘ

Jak postępować?

W przypadku spadochronów plecy-plecy ZARÓWNO szkolnych jak i wyczynowych LĄDOWANIE NA WODĘ NALEŻY wykonywać WEDŁUG NASTĘPUJĄCEJ kolejności:

- ✓ W MIARĘ MOŻLIWOŚCI pozbyć się „zbędnych” ELEMENTÓW SPRZĘTU,
- ✓ ROZPIĄĆ TAŚMĘ PIERSIOWĄ,
- ✓ USTAWIĆ SIĘ POD WIATR,
- ✓ STOPY I KOLANA RAZEM,
- ✓ BĘDĄC W WODZIE ROZPIĄĆ TAŚMY UDOWE,
- ✓ UWOLNIĆ SIĘ OD SPADOCHRONU I ODPTYNAĆ OD SPRZĘTU,
- ✓ NIE PRÓBOWAĆ RATOWAĆ SPRZĘTU.

SYTUACJE AWARYJNE

Uzupełnienie

LĄDOWANIE NA LINIE ENERGETYCZNEJ

Jak postępować?

- ✓ Jedną nogą staramy się odbić od linii.
- ✓ Należy szczególnie uważać, aby żadną częścią ciała nie dotknąć dwóch sąsiednich kabli.
- ✓ Jeżeli czasza zawisnie na liniach, należy natychmiast uwolnić się od niej i nie próbować jej ściągnąć.

